

A Heves-Borsodi dombság madárfaunájának alapvetése (1982—1985)

MATYIKÓ Tibor
Szentdomonkos

ABSTRACT: (Avifauna of the Heves-Borsod Hills 1982-85) - The author presents the results of the survey on the avifauna of the 164 km² study area in the Heves-Borsod Hills. The occurrence of 98 species is reported. This has been the first detailed publication on the avifauna of this area.

Ebben a dolgozatban Tarnalelesz, Bükkszenterzsébet, Fedémes, Szentdomonkos, Szúcs, Bekölce, Váraszó és Domaháza községek közigazgatási területén végzett megfigyeléseimet közlöm 1982. májusától 1985. végéig. Az adatok gyűjtésében segítségemre voltak: BENEDEK Ottó, BÉCSY László, SZAPPAN László és feleségem, akiknek ezúton is köszönetet mondok.

A TERÜLET LEÍRÁSA

A vizsgált terület a Tarnától keletre, a Heves-Borsodi-dombság DK-i részén terül el. Legmagasabb pontja az 543 m-es Ökör-hegy. Szokták ezt a tájat Kis-Bükknek vagy Ű-Bükknek is nevezni, bár a Tarnalelesz-arlói árok elválasztja a Bükk hegységtől. Jellemző alapkőzet a homokkő, amelyben a szerkezeti törések, a szél-erózió, a víz lefordó munkája és a szállított törmelékek koptató hatása folytán alakult ki a mai felszínforma. Ezért jellemzőek a meredek falú, szakadékos mellékvölgyek, a sziklakopárok, a törmelékletjtők és az igen éles gerincek. Éghajlata - a körülötte emelkedő magasabb hegységek miatt - medence jellegű, évi középhőmérséklete 1-2 fokkal hűvösebb az országos átlagnál, az évi 550-600 mm csapadék pedig igen szeszélyes eloszlású. A felszíni vizeket a Leleszi-patak gyűjti össze. A kisebb tavaszi árvizek ellen a Leleszi-patakot völgyzáró gáttal földuzzasztották, és így egy kis mesterséges tó (halastó) keletkezett, gazdagítva a táj arculatát.

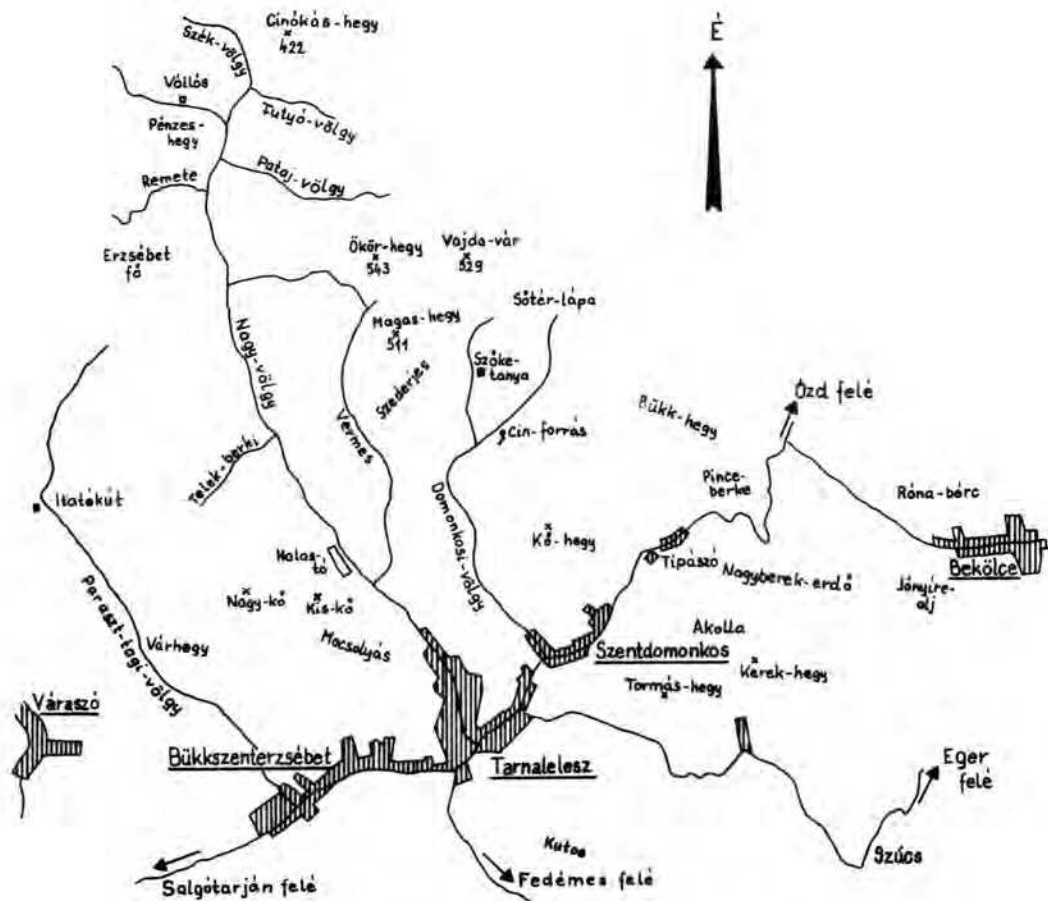
A növényvilág igen változatos. Leggyakoribb állományok ezen a vidéken a gyertyános-tölgyesek, a cseres-tölgyesek, az északi oldalakon pedig a bükkösök. A százfordulón betelepített akác főleg a falvak környékén és a vízmosásokban tenyészik. Patakartokon igen jól érzi magát a mézgás éger, és természetesen úton is jól szaporodik. A felszabadulás utáni erdőgazdálkodás szemléletváltozását jelzi az erdei-, fekete-, lú-, és vörösfenyő nagymértékű térhódítása. Cserjék közül leggyakrabban a fekete bodza, a fagyal, a vadrózsa, a kőköny, a galagonya és a helyenként áthatolhatatlan sűrűségű erdei iszalag fordul elő.

RÉSZLETES MEGFIGYELÉSI ADATOK

Adataimat az alábbi formában közlöm: rend, fajnév, megfigyelés helye, dátum, a faj nemére és példányszámára vonatkozó adatok. A szövegben használt rövidítések: Szentdomonkos - SZD, Fedémes - FE, Szúcs - SZ, Tarnalelesz - TL, Váraszó - VA, Bükkszenterzsébet - BE, Domaháza - DH, Bekölce - B. A nemek rövidítése: hím - M, tojó - F, példány - pl.

Ciconia ciconia (L.) - fehér gólya: SZD-on az utolsó gólyafészek is tönkrement. TL: Halastó 1983. IV. 14.; VA: 1983. VII. 18. (2 pl.); SZD: Sár-fenek 1985. IV. 10. (2 pl.), IV. 14.; SZD: Kő-hegy IV. 20. (8 pl.); TL: Kossuth - utca V. 11. (1 pár), SZD: Sár-fenek V. 12. (1 pár).

Ciconia nigra (L.) - fekete gólya: Ritka kóborló. FE: TSZ major 1982. VI. 28.; SZD: Csordakút 1983. VIII. 11. (7 pl.).

A vizsgált terület térképe

- Anser anser (L.) - nyári lúd: Csak átvonuló. 1985. III. 10. (65 pl.).
- Anser albifrons (SCOP.) - nagyilik: Csak átvonuló. TL: Nagy-völgy 1983. III. 10. (180-200 pl.); SZD: 1985. III. 13. (140 pl.).
- Anser fabalis (LATH.) - vetési lúd: Csak átvonuló. TL: Nagy-völgy 1984. III. 10. (80-90 pl.).
- Anas platyrhynchos L. - tőkés réce: szórványosan költ a területen. SZD: Domonkosi-völgy 1982. V. 2. (3 pár); TL: Malastó V. 19. (3 M); TL: Halastó 1985. IV. 22. (M); TL: Remete-tó IV. 25. (2 M).
- Accipiter gentilis (L.) - héja: Rendszeresen költő faj. FE: 1982. IX. 20. (juv.); TL: Lénászó 1983. I. 28. (M); TL: Völgyi-Szarvaskő III. 10.; BE: Gergetrom V. 5. (F); TL: Tábor-láb-hegyese VII. 18.; TL: Vállós 1984. X. 30.; SZD: 1985. III. 18., IV. 16.; TL: Lénászó IV. 19.; SZD: Szederjes V. 6. (F) a fészken.
- Accipiter nisus (L.) - karvaly: Gyakran látni, de a fészke még nem került elő. BE: Nagy-kő 1983. I. 18.; SZD: II. 14.; SZ: Bagoly-lyuk III. 2. (Benedek O. mf.); TL: Vállós-tanya III. 7., III. 10.; SZD: 1984. I. 28., I. 30.; SZD: Tipászó-tanya: 1985. I. 23.
- Buteo buteo (L.) - egerészölyv: A leggyakoribb ragadozómadár a területen. SZD: Domonkosi-völgy 1982. V. 1., (3 pl.) az egyik rendkívül világos; TL: Telekberki V. 19. (fészeknél); B: XII. 18.; SZD: Akolla 1983. I. 6.; SZD: Pinceberke I. 17. (2 pl.); TL: Remete III. 17.; SZD: Cin-forrás 1984. II. 15. (2 pl.); TL: Nagy-völgy X. 22.; SZD: Szederjes XII. 10.; SZD: Sár-fenek 1985. I. 23. (Kutya tetemen); SZD: Nagy-orom-tető I. 30.; BE: Kajtászó II. 2.; TL: Vállós II. 20.; SZD: Nagy-berek-hegy III. 13. (2 pl.); BE: Itatókút III. 19. (2 pár); TL: Tábor-láb-hegyese III. 26. (3 pár); TL: Fútyó-völgy IV. 25. (fészken); SZD: Kő-megi-vertő V. 9.
- Falco cherrug GRAY - kerecsensólyom: A vizsgált időszakban 1 pár rendszeresen költött. 1985. V. 11 -én SZITTA Tamással és SZAPPAN Lászlóval ellenőriztük a fészket, és 3 fiókát (kb. egy heteseket) valamint 1 db terméketlen tojást találtunk.
- Falco subbuteo L. - kabasólyom: Viszonylag ritkán lehet látni. SZD: 1985. V. 4. (1 pár); V. 5., V. 12. (1 pár).
- Falco columbarius L. - kis sólyom: Ritka téli vendég. SZD: Köves-lápa, 1982. XII. 3. (M).
- Falco tinnunculus L. - vörös vércse: Szórványosan előfordul, főleg a mezőgazdasági területek fölött. BE: 1983. II. 27. (BENEDEK O. megfigyelése).
- Tetrastes bonasia (L.) - császármadár: Ritka és egyre fogyó fajdfélnk. SZ: Kerek-hegy 1982. XI. 12. (2 pl.); SZD: Sótérlápa 1984. X. 22.
- Coturnix coturnix (L.) - fűrj: A legelőkön ritkán hallania a hangját. SZD: Domonkosi-völgy 1982. V. 26.
- Phasianus colchicus L. - fácán: A terület nagyvadas jellege miatt csak vadfácánok fordulnak elő kevés számban. SZD: 1982. V. 5.; FE: Kutas-árnyék, V. 6. (F, a fészken ült); FE: Kutas-tanya IX. 30.; SZD: Pince-berke 1984. III. 27. (F), IV. 17. (M); SZD: Tipászó-tanya III. 27. (M+F); SZD: Kesz-ortvány 1985. I. 25. (M); SZD: Tipászó-tanya IV. 24. (M); SZD: Cin-forrás-vertő V. 9. (F a fészken); SZD: V. 29. (M).
- Gallinula chloropus (L.) - vízityúk: Ritkán főlukkan, többnyire kóborlás közben. TL: Halastó 1982. V. 19.
- Vanellus vanellus (L.) - bíbic: Csak átvonul a területen, a költését még nem észleltem. SZD: Sár-fenek 1982. V. 5. (9 pl.); BE: Kilincs-táján VI. 3. (2 pl.); TL: Nagy-völgy 1983. III. 10. (3 pl.); BE: Paraszt-tagi-völgy III. 12. (5 pl.); SZD: Disznászó 1984. III. 8. (2 pl.); SZD: Tipászó-tanya III. 27., IV. 17.; SZD: Sár-fenek 1985. III. 18., III. 25. (3 pl.), IV. 10. (2 pl.).
- Tringa hypoleucos L. - billegető cankó: Csak kóborló példányok fordulnak elő. TL: Halastó 1985. IV. 22.
- Scolopax rusticola L. - erdei szalonka: Rendszeres átvonuló, fészket még nem találtam meg. SZD: Nagyvertő 1985. III. 25.
- Columba oenas L. - kék galamb: Rendszeresen költ az idős bükkösökben. SZD: Nagy-szék-tető 1982. V. 5. (2 pl.); TL: Tábor-láb-hegyese 1983. II. 3.; TL: Pénzes-hegy III. 10.; TL: Nagy-völgy III. 10.; BE: Paraszt-tagi-völgy III. 12. (3 pl.); TL: Lénászó III. 14.; TL: Szállás-vertő-hegy V. 9.; TL: Telekberki V. 9.; TL: Pénzes-orom VII. 18.; SZD: Domonkosi-völgy VIII. 12. (1 pár); TL: Tábor-lápa 1984. I. 16.; SZD: Sótér-lápa III. 27.; TL: Pénzes-oldal VI. 5.; B: Bükk-hegy 1985. III. 14.; TL: Vaskapu III. 26. (2 pl.); TL: Tábor-láb-hegyese III. 26. (3 pl.); TL: Borostyános III. 29. (2 pl.); SZD: Diós IV. 14.; TL: Lénászó IV. 19.; TL: Pénzes-hegy IV. 21.; SZD: Kő-megi-árnyék V. 9. (2 pl.); FE: Répa-völgy V. A.

- Columba palumbus** L. - örvös galamb: Ritkább a kék galambnál, főleg a ligeterdők szereti. SZD: Disznászó 1982. V. 5.; BE: Daracs-patak 1983. III. 5. (3 pár - BENEDEK O. megfigyelése); BE: IX. 26. (15 pl. BENEDEK O. megfigyelése); TL: Vállós-tanya 1984. VI. 5.; TL: Völgyi-szarvas-kő VI. 8.; TL: Pénzes-hegy 1985. III. 26.; SZD: Diós IV. 13.; TL: Vállós-tanya IV. 31.; SZD: Nagy-szék-tető IV. 14. (1 pár); TL: Pénzes-hegy IV. 21.
- Streptopelia turtur** (L.) - vadgerle: Gyakori fészkelő, de előnyben részesíti a mezőgazdasági területekkel határos erdőket. SZD: Domonkosi-völgy 1982. V. 1.; FE: V. 6.; BE: Daracs-patak 1983. V. 5.; TL: Telek-berki V. 19.; BE: Kis-kő, V. 19.; SZD: Hajagos-völgy V. 31.; SZD: Pince-berke VI. 20. (3 pl.); SZD: Domonkosi-völgy VIII. 12.; TL: Vállós-tanya 1984. IV. 30.; SZD: Diós 1985. IV. 15.; TL: Szék-völgy IV. 24.; TL: Vállós-kert IV. 25.; SZD: Szőke-völgy V. 6.; SZD: Kő-köz V. 9. (2 pl.); FE: Répa-völgy SZD: Cin-forrás-árnyék V. 14.; SZD: Domonkosi-völgy V. 16. (2 pl.).
- Streptopelia decaocto** (FRIV.) - balkáni gerle: Minden évben fölbukkan néhány példány, de nem tud tartósan megtelepedni. B: 1982. VII. 18. (2 pl.); TL: 1983. III. 10.; SZD: 1984. III. 27. (1 pár); SZD: 1985. I. 24. (1 pár), II. 26. (1 pár), III. 1., III. 5. (2 pl.), III. 11. (5 pl.), III. 25. (3 pl.), V. 11.
- Cuculus canorus** L. - kakuk: Gyakori faj, általában a vörösbegy fészkebe tojik. SZD: Domonkosi-völgy 1982. V. 1.; FE: V. 6.; TL: Telek-berki V. 19.; TL: Vállós-tanya 1983. V. 3.; BE: Daracs-patak V. 5. (4 pl.); TL: Szederjesi-völgy V. 9.; SZD: Nagy-orom-tető V. 31.; SZD: Pince-berke VI. 20.; SZD: Sőtér-lápa 1984. IV. 17.; SZD: Tormás-hegy 1985. IV. 10.; TL: Vállós-kert IV. 13.; TL: Szederjes IV. 13.; SZD: Domonkosi-völgy IV. 14.; TL: Őkő-hegy IV. 19.; SZD: Domonkosi-völgy IV. 20.; TL: Székfő IV. 21.; SZD: Kő-köz V. 9.; FE: Répa-völgy V. 9.
- Athene noctua** (SCOP.) - kuvik: Szórványosan előfordul. SZD: 1985. III. 21.
- Strix aluco** L. - macskabagoly: Szórványosan előfordul. TL: Vállós-tanya, 1985. II. 20. (1 pár).
- Asio otus** (L.) - erdei fülesbagoly: Szórványosan fordul elő. SZD: Lapos-árnyék 1982. IX. 4. (5 pl.).
- Merops apiaster** L. - gyurgyalag: Alkalmatlan homokfalban költ, néha 1 m magasan, évente 18-26 pár fészkel. BE: Kilincs-környéke 1982. VI. 9. (6 pl.); BE: Kajtászó 1985. V. 8. (12 pl.); SZD: Csordakút V. 9. (2 pl.); SZD: V. 12. (3 pl.); SZD: Csordakút V. 16. (1 pár).
- Upupa epops** L. - búbosbanka: A lakóterületeket övező ligetes erdőszeleket kedveli a legjobban. SZD: Domonkosi-völgy 1982. V. 1.; SZD: Sár-fenek V. 5.; TL: Telek-berki V. 19.; BE: Kis-kő 1983. V. 9.; SZD: Hajagos-völgy V. 31.; SZD: Pince-berke VI. 20. (2 pl.); 1984. IV. 17. (2 pl.); SZD: IV. 30.; B: Róna-berce, 1985. IV. 9.; BE: Szőlőkben IV. 9.; SZD: Nagyberkek-erdő IV. 11.; SZD: Kesz-ortvány IV. 13.; SZD: Szederjes IV. 14.; SZD: Szőke-völgy V. 6.; SZD: Cin-forrás V. 7.; SZD: Csordakút V. 16.; SZD: Pince-berke V. 17. (2 pl.); SZD: Nagyberkek-verő (3 pl.).
- Jynx torquilla** L. - nyaktekerecs: Gyakori fészkelő. SZD: Cin-forrás 1982. V. 1. (2 pl.); TL: Disznászó IX. 16. (2 pl.); SZD: Domonkosi-völgy 1983. IV. 14. (4 pl.); TL: Telek-berki V. 9.; SZD: Pince-berke VI. 20.; SZD: Típászó-tanya 1984. IV. 17. (odú mellett); SZD: Német-út IV. 17.; (1 pár); TL: Vállós-tanya VI. 8. (1 pár); SZD: Nagyberkek-erdő 1985. IV. 11.; SZD: Szederjes IV. 13.; SZD: Diós IV. 14.; SZD: Kő-megi-árnyék V. 7.
- Picus viridis** L. - zöld küllő: Szórványosan fészkelő faj. SZ: Hagymás 1982. XII. 6. (F); TL: Mocsolyás. 1983. I. 18. (2 pl.); SZD: Kő-hegy II. 4. (F); TL: Őkő-hegy X. 20.
- Picus canus** GM. - szürke küllő: Ritkán kerül szem elé, fészkelése valószínű. TL: Vállós-tanya 1983. II. 3. (M); SZ: Kerek-hegy 1985. I. 30. (M).
- Dryocopus martius** (L.) - fekete harkály: Az idős bükkösök gyakori fészkelő madara. TL: Nagy-völgy 1982. V. 18.; FE: Répa-völgy IX. 30.; TL: Őkő-hegy 1983. I. 21.; TL: Nagy-völgy I. 21.; TL: Lénászó I. 26.; TL: Tábor-láb-hegyese II. 3.; BE: Kis-kő III. 10.; BE: Itatókút V. 5.; SZD: Kő-hegy XI. 22.; SZD: Kő-megi-árnyék XII. 6. (M); TL: Telek-berki 1984. I. 16.; SZD: Domonkosi-völgy II. 15. (2 pl.); TL: Pataj II. 17. (M); Remete-völgy II. 17.; SZD: Kesz-ortvány II. 22. (M); SZD: Pince-berke III. 27.; SZD: Szederjes XII. 10. (M); SZD: Pince-berke, 1985. II. 5.; TL: Futód-völgy, II. 20. (M); DH: Cinókás (2 pl.); TL: Vállós II. 26.; SZD: Bükk-hegy III. 5., III. 13.; TL: Borostyános III. 29.; SZD: Szederjes IV. 9., IV. 13. (M); SZD: Kő-megi-árnyék V. 9.; FE: Répa-völgy V. 9.; SZD: Csordakút V. 27.

- Dendrocopos maior** (L.) - nagy fakopáncs: A vidék leggyakoribb harkályféléje, ezért csak néhány érdekesebb adatot közlök. TL: Nagy-völgy 1982. V. 18. (M); SZD: csemetekert XII. 18. (M); SZD: Nagyberek-tájéka (2M, veszekedtek); FE: Kutas-tető 1983. I. 6. (M); BE: Nagy-kő I. 18. (M); BE: Itatókút, V. 5. (F); TL: Ökör-hegy X. 20.; SZD: Domonkosi-völgy 1984. II. 22. (M, feketefenyő tobozt kopácsoló ágvillaiban); TL: Ökör-hegy VI. 8. (1 pár, etettek); SZ: Kerek-hegy 1985. I. 23. (F); BE: Nagybozs-fő II. 2. (F); TL: Remete-völgy II. 11. (F); BE: Bérc-fa II. 28. (M); TL: Székfő IV. 23. (F); FE: Kutas-tanya V. 9. (M).
- Dendrocopos medius** (L.) - közép fakopáncs: Szórványosan előfordul. SZD: Domonkosi-völgy 1982. V. 1.; TL: Vermes-oldal 1983. I. 26.; TL: Tábor-láb-hegyese II. 3.; TL: Ökör-hegy III. 14.; TL: Pataj 1984. II. 17., Nagy-völgy II. 17.; TL: Macskalyuk-hegy II. 11. (M); DH: Cinókás-hegy II. 20. (2 pl.); BE: Zelemér-hegy II. 28. (2M); SZD: Kesz-ortvány IV. 13. (M); TL: Székfő IV. 21. (M); TL: Szék-völgy IV. 22. (M); TL: Futyó-völgy IV. 22. (2M); TL: Völgyi-szarvas-kő IV. 25.
- Dendrocopos leucotos** (BECHST.) - fehérhátú fakopáncs: Ritkán kerül szem elé. TL: Futyó-völgy-verő 1985. II. 20. (1 pár, cseres-tölgyesben), Tábor-láb-hegyese III. 26. (1 pár, bükkösben).
- Dendrocopos minor** (L.) - kis fakopáncs: Szórványosan előfordul. SZD: Kő-hegy 1982. XII. 3. (F); TL: Tábor-láb-hegyese 1983. II. 3. (M); SZD: Cin-forrás II. 4. (F); SZD: Kesz-ortvány 1984. I. 16. (M); TL: Völgyi-szarvas-kő II. 15. (F); TL: Pataj, II. 17. (F), IV. 3. (M); SZD: Vajdavár 1985. I. 24. (F); SZ: Kerek-hegy I. 30. (M); TL: Erzsébet-fő II. 11. (M); TL: Nagy-völgy II. 21. (F); BE: Zelemér-hegy II. 28.; SZD: Szederjes IV. 12. (1 pár), Kő-hegy V. 9. (M).
- Galerida cristata** (L.) - búbospacsirta: Szórványosan előfordul. FE: TSZ major 1982. V. 6.; BE: 1984. II. 15. (2 pl.); FE: Kutas-tanya 1985. V. 9.
- Lullula arborea** (L.) - erdei pacsirta: Szórványosan fordul elő, fészkelése valószínű a kopár oldalakon. BE: Vár-magas 1985. III. 30. (BECSY Lászlóval figyeltük meg); B: Róna-bérc IV. 1., IV. 9.; SZD: akol-mellett IV. 11.; TL: Lénaszó. IV. 19.
- Alauda arvensis** L. - mezei pacsirta: Gyakori fészkelő. SZD: Kőalja-hegy 1983. III. 14. (2 pl.); SZD, IV. 14.; SZD: Bükk-hegy 1985. III. 14.; SZD: falu III. 20.; B: Jónyíre-alj IV. 1. (8-10 pl.); SZD: Tipászó-tanya IV. 24.
- Hirundo rustica** L. - Füstifecske: Gyakori fészkelő. BE: Itatókút-erdészház 1983. V. 5. (1 pár); TL: Remete-tő VII. 18. (2 pl.); BE: szőlőkben 1985. IV. 9. (2 pl.).
- Delichon urbica** (L.) - molnárfecske: Gyakori fészkelő. SZD: falu (5-600 pl.); 1983. VIII. 12.; TL: falu 1985. V. 11. (80-100 pl.).
- Oriolus oriolus** (L.) - sárgarigó: Szórványosan előfordul, fészkelése valószínű. TL: Remete-völgy 1982. V. 26. (M), Telek-berki 1983. V. 9.; SZD: Pince-berke VI. 20.; SZD: Kőalja-hegy 1985. IV. 13.; SZD: V. 5.; SZD: Cin-forrás V. 6.; SZD: Kő-köz V. 9. (M); FE: Kutas-völgy V. 9. (2 pl.); SZD: Csordakút V. 16.; SZD: Pince-berke V. 17. (M).
- Corvus corax** L. - holló: Szaporodó faj, egyik fészket 1984-óta figyelemmel kísérem. TL: Nagy-völgy 1982. V. 18. (1 pár); BE: Itatókút IX. 5. (1 pár); TL: Disznászó IX. 16.; SZD: Kő-hegy XII. 3.; SZ: Hagymás XII. 6. (1 pár); TL: Nagy-völgy 1983. I. 14. (1 pár); TL: Pataj I. 21.; TL: Völgyi-szarvas-kő I. 28., 1984. I. 16. (1 pár); TL: Nagy-völgy II. 15. (1 pár); SZD: Pecődök-oldal II. 17.; TL: Nagy-völgy II. 22., III. 5. (1 pár); TL: Völgyi-szarvas-kő X. 22. (1 pár); TL: Vermes (1 pár), X. 22. TL: Vállós X. 30. (1 pár); SZD: Szederjes XII. 10. (1 pár), Pince-berke 1985. II. 4. (1 pár); TL: halastó II. 20.; SZD: Nagyberek-erdő III. 14., Szederjes IV. 14.; TL: Székfő IV. 21. (2 pl.), Nagy-völgy IV. 25. (fészek, 4 juv. +2 ad.); SZD: Domonkosi-völgy V. 16.
- Corvus cornix** L. - dalmányos varjú: A lakott helyeket övező ligetes erdőkben fészkel. SZD: 1982. V. 1. (2 pl.); TL: Nagy-völgy V. 19.; SZD: Köves-lápa XII. 3.; SZD: Kő-köz 1983. I. 17.; SZD: II. 3. (3 pl.), II. 4. (3 pl.); SZD: Kőalja-hegy II. 27.; BE; III. 12. (3 pl.); SZD: IV. 4.; SZD: Kő-köz 1984. II. 15. (2 pl.); SZD: Disznászó II. 22.; SZD: Régi-tető II. 23.; SZD: Kőalja-hegy III. 27.; SZD: Domonkosi-völgy X. 30.; SZD: Sár-fenek 1985. I. 23. (2 pl. kutyatemen); SZD: I. 25.; SZD: Tipászó-tanya I. 30. (1 pár); SZD: II. 11.; BE: Vár-hegy II. 28., III. 3. (5 pl. műút mellett borjú csontvázon); SZD; III. 5. (2 pl.); B: Bükk-hegy III. 13.; TL: halastó III. 27.
- Corvus frugilegus** L. - vetési varjú - Évente egyszer-kétszer feltűnik egy-egy

csapat néhány napra. SZD: 1984. II. 23., 1985. III. 12., III. 19. (200-250 pl.), III. 30.

- Pica pica (L.) - szarka: Zárt erdőket kerüli, főleg a legelőket, mezőgazdasági területeket övező csendesebbekben fészkel. SZD: Nagy-szék-tető 1982. V. 5.; SZD: XII. 6. (6 pl.); SZD: Akolla 1983. I. 6. (2 pl.); SZD: I. 17. (2 pl.); II. 4. (2 pl.); SZD: Kőalja-hegy II. 27., XI. 22. (3 pl.); SZD: Régi-tető 1984. II. 15. (2 pl.); SZD: Kőalja-hegy II. 22. (9 pl.); SZD: Kő-köz III. 27. SZD: Tipászó-tanya IV. 17. (2 pl.); SZD: Lenin utca 1985. I. 17. (4 pl.); SZD: Sár-fenek I. 23. (2 pl.); SZD: Tipászó-tanya (6 pl.), I. 25.; II. 5. (2 pl.); III. 11. (3 pl.); III. 20. (2 pl.); SZD: Tipászó-tanya IV. 24. (fészkek, 8 db tojással).
- Garrulus glandarius (L.) - szajkó: Igen elterjedt, közönséges faj. SZD: Kereszt-völgy 1982. V. 1. (6 pl.); FE: Pados IX. 16.; FE: Fehér-forró IX. 20.; TL: Vermes 1983. I. 14. (4 pl.); TL: Remete-völgy I. 14. (6 pl.); TL: Magas-hegy I. 21. (6 pl.); TL: Nagy-völgy III. 10. (8-10 pl.); TL: Pataj 1984. II. 17.; SZD: Nagy-szék-tető 1985. I. 23. (2 pl.); BE: Vár-hegy II. 2. (2 pl.); TL: Tábor-láb-hegyese III. 26. (4 pl.); TL: Futyó-völgy IV. 22. (14 pl.).
- Parus maior L. - széncinege: Gyakori fészkelő, télen az állomány zöme behúzódik a lakott területre. SZD: Kő-hegy 1982. XII. 3. (60-80 pl.); TL: Vaskapu-lápa 1983. I. 28. (20-22 pl.); TL: Őkőr-hegy I. 28. (6 pl.); SZD: Körtvélyes VIII. 12. (30-40 pl.); SZD: etetőnél 1984. I. 30. (40-60 pl.); TL: Vermes 1985. I. 22. (20-25 pl. vadetetőnél); SZD: Kő-megi-vevő II. 4. (12 pl.); BE: Zelemér-hegy II. 28. (30-40 pl.); TL: Nagy-völgy III. 26.
- Parus caeruleus L. - kék cinege: Gyakori fészkelő. SZD: 1982. V. 1.; FE: IX. 20.; SZD: Domonkosi-völgy XII. 3.; SZD: Akolla 1983. I. 6.; TL: Vermes-oldal I. 21. (4 pl.); TL: Magas-hegy I. 26.; TL: Lénászó I. 26. (3 pl.); SZD: Kő-köz II. 27. (2 pl.); SZD: Pecődök-oldal IV. 14.; TL: Pataj II. 17. (2 pl.); SZD: Nagy-szék-tető 1985. I. 23. (2 pl.); SZD: Német út I. 24. (2 pl.); BE: Halastó II. 2.; BE: Zelemér-hegy II. 28. (3 pl.); SZD: Szederjes IV. 14. (1 pár, fészkes előtt).
- Parus ater L. - fenyvescinege: Viszonylag ritka, de állandó faj. SZD: Kő-hegy 1982. V. 2.; XII. 3. (2 pl.); TL: Lénászó 1983. I. 26.; TL: Vállós-völgy I. 28.; SZD: Vajdavár 1985. I. 24.; TL: Vállós-tanya II. 26. (2 pl.); BE: Zelemér-hegy II. 28.; SZD: Domonkosi-völgy IV. 14. (4 pl.); TL: Magas-hegy IV. 19.; SZD: Pince-berke IV. 24. (2 pl.); TL: Tábor-láb-hegyese IV. 25.
- Parus palustris (L.) - barátcinege: Gyakor, ezért csak az érdekesebb adatokat közlöm. FE: Répa-völgy 1982. IX. 16.; SZD: Kő-hegy XII. 3. (8-10 pl.); SZ: Kerek-hegy XII. 18. (12 pl.); TL: Magas-hegy 1983. I. 24. (2 pl.); SZD: Lapos-árnyék II. 4.; SZD: Kesz-ortvány VII. 12. (4 pl.); SZD: Kő-megi-vevő XII. 6. (2 pl.); SZD: Domonkosi-völgy 1984. II. 17. (2 pl.); TL: Nagy-völgy X. 22. (3 pl.); TL: Vermes 1985. I. 22. (18-20 pl. szórón); SZD: Nagy-orom-tető I. 30.; BE: Vár-hegy II. 2.; TL: Remete-völgy II. 11. (6 pl.); TL: Szék-völgy II. 20. (2 pl.); BE: Zelemér-hegy II. 28. (6-8 pl.); BE: Itatókút III. 19. (2 pl.); TL: Vaskapu III. 29. (2 pl.); TL: Magas-hegy IV. 19.; TL: Futyó-völgy IV. 22. (2 pl.).
- Parus montanus CONRAD - kormosfejű cinege: Ritka faj, csak két esetben figyeltem meg. BE: Nagy-bocs-fő 1985. II. 2. (4 pl. 25 éves fekete fenyvesben); TL: Vaskapu III. 29. (3 pl.).
- Aegithalos caudatus (L.) - őszapó: Gyakori fészkelő, télen csapatosan kóborol. SZD: Kereszt-völgy 1982. V. 1., Kő-hegy XII. 3. (14-16 pl.); BE: Nagy-kő, 1983. I. 18. (6 pl.); TL: Vermes I. 24. (10 pl.); TL: Lénászó I. 26.; TL: Nagy-völgy I. 28. (3 pl.); TL: Vaskapu-lápa I. 28. TL: Nagy-völgy III. 7. (2 pl.); TL: Telek-berki V. 9.; SZD: Kesz-ortvány VIII. 12.; TL: Remete IX. 13. (10 pl.); SZD: Kő-megi-árnyék XII. 6. (2 pl.); TL: Pataj 1984. II. 17. (4 pl.); SZD: Sötér-lápa IV. 17.; TL: Nagy-völgy X. 22. (3 pl.); SZD: Vajdavár 1985. I. 24. (8-10 pl.); BE: Halastó II. 2. (12 pl.), BE: Erzsébeti-völgy II. 28. (8-12 pl.); SZD: Pince-berke III. 14.; TL: Lénászó IV. 19., Magas-hegy (1 pár); SZD: Pince-berke IV. 24.; TL: Vállós-kert IV. 25.
- Sitta europaea L. - csuszka: Állandó, gyakori fészkelő faj. SZD: Cin-forrás 1982. V. 1. (2 pl.); FE: Pados IX. 16., Kutas-tanya IX. 20.; SZD: Kő-hegy XII. 3.; SZD: XII. 6. SZD: Nagyberék-tájéka XII. 18.; SZ: Kerek-hegy XII. 21.; TL: Remete-völgy 1983. I. 14.; (2 pl.); BE: Nagy-kő I. 18.; (2 pl.) TL: Magas-hegy I. 21. (3 pl.); SZD: Kő-hegy I. 22.; TL: Magas-hegy I. 24. (3 pl.); TL: Őkőr-hegy I. 28.; TL: Vállós-tanya II. 3. (2 pl.); TL: Futyó-völgy III. 14. (2 pl.); TL: Őkőr-hegy III. 14.; SZD: Pecődök-oldal IV. 14.;

SZD: Pince-berke VI. 20.; SZD: Kesz-ortvány VIII. 12.; STD: Cin-forrás XI. 17. (4 pl.); SZD: Kő-megi-árnyék XII. 6.; TL: Pataj 1984. II. 17. (2 pl.); SZD: Kő-megi-árnyék III. 27.; SZ: Kerek-hegy 1985. I. 23. (5-6 pl.); TL: Magas-hegy I. 24. (3-4pl.); SZD: Vajdavár (2 pl.), I. 24.; TL: Erzsébet-fő II. 11. (2 pl.), Futyó-völgy II. 20. (2 pl.); DH: Cinókás-hegy II. 20. (2 pl.); TL: Vízválasztó (2 pl.); BE: Zelemér-hegy II. 28.; TL: Tábor-láb-hegyese III. 26.

Troglodytes troglodytes (L.) - ökörszem: Gyakori fészkelő. FE: Kutas-tanya 1982.

IX. 30.; SZD 1983. I. 2.; TL: Nagy-völgy I. 14.; SZD: Cin-forrás I. 19. Vermes-oldal I. 26.; SZD: Kesz-ortvány III. 14.; SZD: Nagy-kanyar V. 31.; SZD: Domonkosi-völgy XI. 17.; TL: Pataj 1984. II. 17.; SZD: Bükk-hegy III. 27., Sötér-lápa IV. 17.; TL: Remete-völgy X. 2.; SZD: Sötér-lápa X. 22. SZD: Nagyberék-erdő 1985. I. 23.; TL: Vermes I. 24. (3 pl.); SZD: Cin-forrás IV. 14.; TL: Szék-völgy IV. 22. (2 pl.); SZD: Kő-megi-verő V. 9., SZD: Cin-forrás V. 27.

Turdus viscivorus L. - léprigó: Rendszeres téli vendég, előszeretettel tartózkodik az olyan erdőkben, ahol sok fagyöngy található. TL: Vermes 1983. I. 26.; SZD: Kő-hegy II. 7. (2 pl.); TL: Vermes-hát 1984. II. 15.; TL: Pataj II. 17.; BE: Parasztagi-völgy 1985. II. 2. (8-10 pl.); TL: Kis-kő II. 11. (2 pl.); TL: Vállós II. 20.; BE: Parasztagi-völgy II. 28. (5 pl.).

Turdus pilaris L. - fenyőrigó: Télen nagy csapatokban kóborol. SZD: Sár-fenek 1982. XI. 18.; (18-22 pl.); TL: Vermes 1983. I. 14. (4 pl.); TL: Vállós-tanya II. 3. (25-30 pl.); SZD: Kőalja-hegy II. 27. (70 pl.); TL: 1984. III. 15.; TL: Vermes 1985. I. 22. (30 pl.); SZD: Sár-fenek I. 23. (80-100 pl.); TL: Vermes I. 24. (3 pl.); SZD: Kő-köz II. 4. (9 pl.); SZD: II. 5. (8-10 pl.); II. 12. (2 pl.); TL: Szék-völgy II. 20. (15-20 pl.); BE: Parasztagi-völgy II. 28. (3 pl.); BE: halastó (2 pl.); SZD: III. 11.

Turdus philomelos CH. L. BREHM - énekes rigó: Rendszeres fészkelő. SZD: Kereszt-völgy 1982. V. 1. (fészek, 3 db tojással); TL: Remete-völgy V. 21. (fészek, 4 db tojással); SZD: Pince-berke 1983. VI. 20. (1 pl. etetett); SZD: Kő-megi-árnyék 1984. III. 27. (M); SZD: Sötér-lápa IV. 17. (fészek, 3 db tojással); SZD: Pince-berke IV. 17. TL: Vaskapu 1985. III. 26. (6-8 pl.); TL: Remete-völgy III. 26.; B: Róna-bérc IV. 9.; TL: Nagy-völgy IV. 13.; TL: Nagy-völgy IV. 21. (fészek, 4 db tojással); TL: Szék-völgy IV. 22. (1 pl. fészken); TL: Futyó-völgy IV. 22. (fészek, 4 db tojással); SZD: Szőke-völgy V. 6. (fészek, 4 db összetört tojással); SZD: Kő-hegy V. 9. (M); SZD: Kő-megi-verő V. 9. (1 pl. fészken); SZD: Domonkosi-völgy (M), V. 9.

Turdus merula L. - fekete rigó: Igen elterjedt, gyakori faj, és rendszeresen áttelel. TL: Telek-berki 1982. V. 18. (fészek 4 fiókával); TL: Szúcsi műút IX. 16.; SZD: Kő-hegy XII. 9.; SZD: Akolla XII. 21. (10-12 pl.); TL: Pap-hegy 1983. I. 18. (3M); TL: Mocsolyás (M), I. 18.; SZD: Kő-köz II. 4. (5 pl.), II. 27. (2M); TL: Futyó-tető III. 14. (11 pl.); BE: Gerget-órom V. 5. (1M+2juv). TL: Remete IX. 13. (2 pl.); TL: Nagy-völgy 1984. III. 5.; SZD: Sötér-lápa III. 27. (M); SZD: Szőke-völgy IV. 17. (2M); SZD: Szederjes XII. 10. (M); SZD: Típászó-tanya 1985. I. 17.; SZD: Akolla I. 23. (M); SZD: Nagyverő II. 2.; TL: Vállós-tanya II. 20.; SZD: Sár-fenek III. 6. (M); TL: Nagy-völgy III. 26. (2M); B: Jónyíre-alj IV. 1.; TL: Futyó-hegy IV. 13.; SZD: Égeres IV. 14.; TL: Völgyi-szarvas-kő IV. 25. (fészek, 5 db tojással); SZD: Cin-forrás V. 6. (2M); SZD: Pince-berke V. 17. (M).

Oenanthe oenanthe (L.) - hantmadár: Szórányosan fészkel útpartokban. TL: Nagy-völgy 1982. V. 18.; TL: Vermes V. 19.; SZD: Cin-forrás 1985. IV. 9.; TL: Vermes IV. 17.; SZD: Szederjes IV. 19.; TL: Nagy-völgy IV. 22.; SZD: Szederjes V. 20.;

Saxicola torquata (L.) - cigány-csaláncsúcs: Gyakori fészkelő. SZD: Domonkosi-völgy 1982. V. 1. (M), V. 6. (1 pár); TL: Szúcsi-műút IX. 16. (F); SZD: Domonkosi-völgy 1983. IV. 14.; TL: Remete VII. 18. (M); SZD: Kesz-ortvány VIII. 12. (1juv.); SZD: Típászó-tanya 1984. III. 27. (2M+1F); SZD: Pince-berke IV. 17. (2M+1F); SZD: Hóstya 1985. III. 12. (M); B: Róna-bérc IV. 1.; B: Jónyíre-alj IV. 1.; SZD: Nagyberék-erdő IV. 1. (3M); TL: Lénászó IV. 13.; TL: Vállós-kert IV. 25.; SZD: Hóstya IV. 26.; SZD: Cin-forrás-verő V. 7. (3 pl.); SZD: Kesz-ortvány V. 12. (1juv.); SZD: Domonkosi-völgy V. 16. (F); SZD: Pince-berke V. 17. (M); SZD: Domonkosi-völgy V. 29.

Saxicola rubetra (L.) - rozsdás csaláncsúcs: Jóval ritkább a cigány-csaláncsúcsnál. TL: Vállós-tanya 1983. III. 10. (M); SZD: Nagykanyer V. 31. (M); SZD: 1985. III. 13. (2 pl.); SZD: Nagyberék-verő IV. 1.; B: Baskó-völgy IV. 9.;

(M).

- Phoenicurus ochruros (GM.) - házi rozsdafarkú: A lakott területek gyakori fészkelője, de alkalmanként fészkel a farakásokban, útparti lyukakban is. SZD: 1982. V. 5. (2 pl.), V. 19. (1 pár, négy fiókával); SZD: Kesz-ortvány 1983. VIII. 12. (3 juv.); SZD: Szederjes 1984. X. 22.; SZD: 1985. III. 13.; TL: Remete III. 26.; SZD: III. 29. (M), IV. 1. (M); TL: Vállós-tanya IV. 13. (M).
- Luscinia megarhynchos CH. L. BREHM - fülemüle: Az egész területen szórványosan fészkel. SZD: Disznászó, 1982. V. 5. (2 pl.); FE: V. 6.; TL: Pénzes-hegy 1983. V. 3.; BE: Kis-kő V. 9.; SZD: Német-út 1984. IV. 30.; SZD: 1985. IV. 14.; TL: Vállós-kert IV. 21.; SZD: Tipászó-tanya IV. 24.; SZD: Kőalja-hegy IV. 26.; SZD: Cin-forrás V. 6.; SZD: Német-út V. 7., (2 pl.); SZD: Cin-forrás-verbő V. 7.; SZD: Kő-köz V. 9. (4 pl.); FE: Kútos-völgy (4 pl.).
- Erithacus rubecula (L.) - vörösbegy: Gyakori fészkelő faj. SZD: 1982. V. 1.; SZD: Disznászó V. 5.; FE: Kútos-tető V. 6.; FE: Répa-völgy IX. 16.; SZD: Disznászó IX. 16.; FE: Kútos-tető IX. 20.; SZD: Domonkosi-völgy 1983. IV. 14.; TL: Telek-berki V. 9.; SZD: Hajagos-völgy V. 31. (ad.+juv.); SZD: Pince-berke VI. 20. (2 pl.); TL: Remete-tő IX. 13.; TL: Remete-diós IX. 13. (1 juv.); SZD: Domonkosi-völgy 1984. III. 27.; TL: Nagy-völgy IV. 2.; TL: Pataj IV. 2. (3 pl.); SZD: Pince-berke IV. 17. (2 pl.); SZD: Sötér-lápa VI. 5.; TL: Vállós-tanya VI. 5.; TL: Remete-völgy X. 2. (3 pl.); TL: Nagy-völgy X. 22.; SZD: Sötér-lápa XII. 10.; SZD: Pince-berke XII. 10.; TL: Vaskapu 1985. III. 26. (2 pl.); TL: Nagy-völgy III. 26. (3 pl.); TL: Vaskapu III. 29. (2 pl.); SZD: Nagyberke-verbő IV. 1.; B: Róna-bérc IV. 9.; SZD: Cin-forrás IV. 14.; TL: Magas-hegy IV. 14.; TL: Szék-völgy IV. 22.; TL: Völgyi-szarvas-kő IV. 25.; SZD: Kő-köz V. 9.; SZD: Nagyberke-erdő V. 17. (3 pl.).
- Locustella fluviatilis (WOLF) - berki tücsökmadár: A patakpartok csalános aljnővényzetében szórványosan fészkelő. TL: Nagy-völgy 1982. V. 18. (6-8 pl.); TL: Remete 1983. V. 3.; SZD: Pince-berke VI. 20.; TL: Vállós-tanya 1984. VI. 5.; TL: Nagy-völgy 1985. V. 11.; SZD: Pince-berke V. 17.
- Sylvia atricapilla (L.) - barátkaposzta: Gyakori fészkelő. SZD: Cin-forrás 1982. V. 1.; SZD: Nagy-szék-tető V. 5.; (M); FE: Kútos-tető V. 6.; TL: Telek-berki V. 18. (fészkek, 5 db tojással); BE: Itatókút 1983. V. 26.; SZD: Hajagos-völgy V. 31.; (M); SZD: Nagy-kanyar VII. 18.; (M); TL: Remete VII. 18. (F); SZD: Sötér-lápa 1984. IV. 17. (M); SZD: Pince-berke IV. 30. (M); SZD: Német-út IV. 30.; SZD: Tormás-hegy 1985. IV. 10. (M); SZD: Szederjes IV. 13.; SZD: Cin-forrás-verbő IV. 14. (M); SZD: Szederjes IV. 16. (F); SZD: Szőke-völgy IV. 20. (M); SZD: Cin-forrás-verbő V. 7. (M); SZD: Kő-megi-verbő V. 9.
- Sylvia nisoria (BECHST.) - karvalyposzta: Néhány fiatalosan előfordul és fészkel. SZD: Cin-forrás-verbő, 1985. V. 7. (4 pl.).
- Phylloscopus trochilus (L.) - fitisz füziike: Ritkán fordul elő, főleg vonuláskor. TL: Nagy-völgy 1982. V. 19.; BE: Itatókút 1983. V. 5.; TL: Szederjes-völgy V. 9.
- Phylloscopus collybita (VIEILL.) - csilpcsálp füziike: gyakori fészkelő. SZD: Szőke-tanya 1982. V. 1.; FE: Kútos-tető V. 6.; TL: Nagy-völgy V. 19.; FE: Répa-völgy IX. 16.; SZD: Disznászó IX. 20. (7 pl.); FE: Kútos-tető IX. 20.; SZD: Pecődök-oldal 1983. IV. 14. (2 pl.); TL: Nagy-völgy V. 3.; TL: Kis-kő V. 9.; SZD: Kereszt-völgy V. 31.; SZD: Pince-berke VI. 20.; TL: Nagy-völgy 1984. III. 27.; TL: Pataj IV. 3.; SZD: Sötér-lápa IV. 17. (3 pl.); SZD: Pince-berke IV. 17. (ad. fészkeképítés közben); SZD: Kereszt-völgy IV. 30.; TL: Vállós-tanya VI. 5.; B: Róna-bérc 1985. IV. 1., IV. 9. (2 pl.); SZD: Kesz-ortvány IV. 13. (1 pár); TL: Nagy-völgy IV. 25.; SZD: Sötér-lápa V. 6.; SZD: Cin-forrás-verbő V. 9. (fészkek, 2 fiókával); SZD: Bükk-hegy V. 17.
- Phylloscopus sibilatrix (BECHST.) - sisegő füziike: Szórványosan fészkel a bükkösökben. TL: Ökör-hegy 1985. IV. 18.; TL: Szék-völgy IV. 22. (2 pl.); TL: Futyó-völgy IV. 24.; SZD: Nagyverbő IV. 24. (2 pl.); TL: Völgyi-szarvas-kő, IV. 25.; FE: Kútos-völgy V. 9. (2 pl.); SZD: Nagyberke-erdő V. 17. (4-6 pl.).
- Regulus regulus (L.) - sárgafejű királyka: Télen csapatosan kóborol, fészkelése még nem bizonyított. SZD: Lapos-árnyék, 1982. XII. 3. (2 pl.); SZD: XII. 6.; SZD: Domonkosi-völgy XII. 9. (14 pl.); B: XII. 18. (12 pl.); SZ: Kerek-hegy XII. 21. (16 pl.); FE: Kútos-tető 1983. I. 6.; TL: Vermes-oldal I. 21. (2 pl.); SZD: Domonkosi-völgy I. 22. (2 pl.); TL: Vermes I. 26.; TL: Pataj I. 28. (7 pl.); BE: Nagy-kő III. 2. (3 pl.); SZD: Kő-megi-verbő XII. 6.; SZD: Pince-berke 1984. III. 27.; SZD: Nagyverbő 1985. I. 17. (2 pl.);

- SZD: Nagy-szék-tető I. 23. (2 pl.); SZD: Vajdavár I. 24.; SZD: Nagy-órom-tető I. 30. (1 pár); BE: Nagy-bocsfő II. 2. (5-6 pl.); TL: Vállós-tanya II. 20. (1 pár); BE: Itatókút III. 19.; TL: Nagy-völgy III. 26.; TL: Vállós-tanya III. 26. (8 pl.).
- Regulus ignicapillus (TEMM.) - tüzesfejű királyka: Nagyon ritka faj. TL: Magas-hegy 1985. IV. 19. (1 pár, fekete fenyvesben).
- Muscicapa striata (PALL.) - szürke légykapó: Szórványosan előfordul. SZD: Keszortvány 1983. VIII. 12.; SZD: Kő-köz 1985. V. 9.
- Ficedula albicollis TEMM. - örvös légykapó: Ritkán figyeltem meg. SZD: Kő-hegy 1982. V. 2.; TL: Szék-fő 1985. IV. 23. (1 pár); SZD: Kő-megi-verő V. 9. (M); FE: Répa-völgy V. 9. (M).
- Prunella modularis (L.) - erdei szürkebecs: Feltehetően gyakori, fészkelése valószínű, de még nem bizonyított, rendszeresen áttelel. SZD: Nagyberék-tájéka, 1982. X. 20. (6 pl.); SZD: Kő-megi-verő 1983. I. 22.; TL: Vállós-tanya III. 10.; SZD: Szőke-tanya VIII. 22.; SZD: Kő-megi-verő XII. 6.; SZD: Domonkosi-völgy 1984. III. 27. (3 pl.); TL: Borostyános III. 27.; TL: Nagy-völgy IV. 3.; SZD: Pince-berke IV. 17.; SZD: Hajagos-völgy IV. 17.; TL: Vermes 1985. I. 23.; SZD: Kő-megi-verő II. 4. (3 pl.); TL: Vállós-völgy II. 21.; BE: Vár-hegy II. 28., V., III. 3.; SZD: Bükk-hegy III. 13.; TL: Nagy-völgy III. 26.; TL: Vaskapu III. 28. (7 pl.); SZD: Nagyberék-verő IV. 1.; TL: Vállós-kert IV. 13. (M); TL: Szék-fő IV. 21.; SZD: Pince-berke V. 17. (M énekelt).
- Anthus trivialis (L.) - erdei pityer: Rendszeresen fészkelő, gyakori faj. TL: Remete-völgy 1982. V. 26. (fészek, 5 db tojással); TL: Lénászó 1983. IV. 14. (fészek, 4 db tojással); SZD: Pince-berke VI. 20., 1984. IV. 17. (2 pl.); SZD: Német-út IV. 30.; SZD: Szederjes 1985. IV. 13. (6 pl.); SZD: Diós IV. 15. (2 pl.); TL: Lénászó IV. 18. (3 pl.), IV. 19.; TL: Tábor-láb-hegye IV. 25. (2 pl.); SZD: Szederjes V. 7. (M); SZD: Kő-hegy V. 9. (2 pl.).
- Motacilla alba L. - barázdabillegető: Közönséges, gyakori fészkelő. SZD: Domonkosi-völgy 1982. V. 1.; FE: Répa-völgy XI. 30.; SZD: Domonkosi-völgy 1983. III. 10.; TL: Remete-tó III. 10.; BE: Parasztagi-völgy III. 12. (6 pl.); SZD: Cin-forrás III. 14.; SZD: Domonkosi-völgy IV. 14. (2 pl.); BE: Itatókút V. 5. (4 pl.); TL: Halastó 1984. III. 8.; SZD: Típászó-tanya III. 27.; TL: Pataj IV. 3.; TL: Vállós-tanya VI. 5.; TL: Halastó X. 2.; SZD: 1985. III. 7. (2 pl.); SZ: Bagoly-lyuk III. 8.; SZD: Bükk-hegy III. 13. (3 pl.); BE: Itatókút III. 19. (2 pl.); SZD: Bükk-hegy III. 25. (3 pl.); TL: Vállós-tanya III. 29. (3 pl.), IV. 1.; B: IV. 9.; SZD: Akol-mellett IV. 11. (2 pl.); TL: Vaskapu IV. 17.; TL: Remete-tó IV. 25.; SZD: Szőke-völgy V. 6.; FE: Kútas-tanya V. 9.; SZD: Csordakút V. 29. (2 pl.).
- Motacilla cinerea TUNST. - hegyi billegető: Nagyon ritka. BE: Itatókút 1982. VIII. 14. (4 pl.); TL: 1983. I. 18., III. 10. (2 pl.); TL: Remetei-tó VII. 18.; TL: 1984. III. 15.
- Lanius excubitor L. - nagy őrgébics: Szórványos téli vendég. BE: Kistelek-bánya 1983. I. 25. (BENEDEK O. megfigyelése); Erdőkövesd I. 31. (BENEDEK O. megfigyelése); BE: Vár-magas 1985. II. 20. (BENEDEK O. megfigyelése).
- Lanius collurio L. - töviszűrő gebics: Gyakori fészkelő, az egyre szaporodó vágásterületeken megfelelő élőhelyet talál magának. TL: Nagy-völgy 1982. V. 18. (M); SZ: Bagoly-lyuk VIII. 21. (1 juv.); SZD: Pince-berke 1983. VI. 20. (M); TL: Remete VII. 18. (egy család); SZD: Domonkosi-völgy VIII. 12.; TL: Vállós-tanya 1984. VI. 5. (M); TL: Nagy-völgy 1985. IV. 22.; SZD: Cin-forrás V. 6. (M); SZD: Cin-forrás-verő V. 7. (1 pár); SZD: Kő-hegy V. 9. (F); FE: Kútas-völgy (M); SZD: Cin-forrás V. 29. (M).
- Sturnus vulgaris L. - seregély: Közönséges gyakori fészkelő. SZD: 1982. V. 1.; SZD: Szőke-tanya V. 5. (70-80 pl.); TL: Nagy-völgy V. 19.; BE: Parasztagi-völgy 1983. III. 12. (90-100 pl.); TL: Szék-fő 1985. IV. 23. (2 pl.); TL: Vállós-kert IV. 25. (2 pl.); SZD: Szőke-völgy V. 6. (20-22 pl.); SZD: Kő-köz V. 9.; FE: Répa-völgy V. 9. (20-26 pl.); SZD: Csordakút V. 16. (20 pl.).
- Passer domesticus (L.) - házi veréb: A falvakban közönséges, állandó madár.
- Passer montanus (L.) - mezei veréb: Gyakori fészkelő, főleg a falvakban. TL: Nagy-völgy 1982. V. 19. (5 pl.), 1983. I. 18. (2 pl.); TL: Vállós-tanya II. 3. (24-26 pl.); TL: Nagy-völgy III. 10. (6 pl.); TL: Vállós-tanya III. 10. (2 pl.); SZD: Típászó-tanya 1984. IV. 17. (4 pl.); BE: Vár-hegy 1985. II. 2. (30-40 pl.); TL: II. 11. (8-10 pl.); B: Jónyíre-alj IV. 1. (2 pl.); FE: Répa-völgy, V. 9. (2 pl.).
- Coccothraustes coccothraustes (L.) - meggyvágó: Gyakori fészkelő, télen nagy csapatokban kóborol. SZD: Domonkosi-völgy 1982. V. 1. (2 pl.); SZD: Kő-hegy

XII. 3; SZD: Cin-forrás 1983. I. 19. (80-100 pl.); TL: Vermes I. 21. (90-110 pl.); TL: Vállós-tanya II. 3. (2 pl.); TL: Pap-hegy III. 10. (3 pl.); SZD: Agyagos-árnyék III. 14. (30-40 pl.); BE: Tó mellett V. 5. (3 pl.); BE: Kis-kő V. 9.; TL: Remete VII. 18.; SZD: Pince-berke 1984. III. 27.; TL: Nagy-völgy IV. 3.; SZD: Pince-berke IV. 17. (5 pl.); SZD: Szederjes XII. 10. (50-60 pl.); SZ: Kerek-hegy 1985. I. 23.; SZD: Akolla SZ: I. 23. (20-30 pl.); SZD: Kő-megi-árnyék II. 4. (6-7 pl.); TL: Debornya II. 11. (80-120 pl.); TL: Szék-völgy II. 20. (18 pl.); BE: Zelemér-hegy II. 28. (20 pl.); BE: Paraszt-tagi-völgy II. 28. (8-10 pl.); TL: Vaskapu III. 29.; TL: Szék-völgy IV. 22. (1 pár); SZD: Cin-forrás V. 27. (4 pl.).

Carduelis chloris (L.) - zöldike: Közönséges, gyakori faj, előszeretettel fészkel fiatal lucosokban. SZD: Német-út 1982. V. 1. (1 pár); TL: Vermes 1983. I. 14. (20-25 pl.); SZD: Pince-berke I. 17. (20-25 pl.); SZD: Kő-hegy I. 22. (6 pl.); TL: Vállós-tanya II. 3.; BE: Itatókút V. 5. (F); TL: Remete VII. 18.; TL: Nagy-völgy 1984. II. 22. (4-6 pl.); SZD: Pince-berke IV. 17. (1 pár); SZD: Tipászó-tanya, 1985. I. 17.; SZD: Akolla, I. 23. (5-6 pl.); TL: Kis-kő II. 11.; TL: Nagy-völgy II. 11.; SZD: III. 11.; B: IV. 1.; SZD: Akol-mellett IV. 11.; TL: Nagy-völgy IV. 13. (1 pár); SZD: Pince-berke IV. 24. (1 pár); SZD: Szőke-völgy V. 6.; FE: Répa-völgy V. 9. (1 pár).

Carduelis carduelis (L.) - tengelic: Közönséges, gyakori fészkelő. SZD: Domonkosi-völgy 1982. V. 1. (4 pl.); SZD: V. 5.; TL: Vermes 1983. I. 14. (30-40 pl.); TL: Halastó I. 14. (15 pl.); SZD: Pince-berke I. 17. (8 pl.); TL: Vállós-tanya II. 3. (50-60 pl.); TL: Vállós-tanya III. 7. (23 pl.); BE: Paraszt-tagi-völgy III. 12. (2 pl.); SZD: Homokbánya VIII. 12.; SZD: Domonkosi-völgy XI. 22. (2 pl.); SZD: Domonkosi-völgy XII. 5. (20-25 pl.); SZD: Kőalja-hegy 1984. II. 22. (40 pl.); TL: Nagy-völgy II. 22. (90-100 pl.); SZD: Tipászó-tanya III. 27. (4 pl.); 1985. I. 17. (2 pl.); BE: Vár-hegy II. 2. (18-20 pl.); SZD: Kő-köz II. 4.; (3 pl.); TL: Kis-kő II. 11. (3 pl.); TL: Szék-völgy II. 20. (5 pl.); B: Róna-bérc IV. 9. (1 pár); SZD: Kesz-ortvány IV. 13.; SZD: Hóstya IV. 26. (1 pár); SZD: V. 11. (2 pl.).

Carduelis spinus (L.) - csíz: Télen csapatosan kóborol, kedvenc elesége a mézgás éger magja. SZD: Kőalja-hegy 1985. I. 24. (30-40 pl.); SZD: Domonkosi-völgy II. 4. (8-10 pl.); TL: Nagy-völgyi-patak II. 11. (40 pl.); BE: Paraszt-tagi-völgy II. 28. (22 pl.); SZD: Cin-forrás III. 5. (50 pl.).

Carduelis cannabina (L.) - kenderike: Gyakori fészkelő, télen vegyes csapatokban kóborol. SZD: 1982. V. 2. (8 pl.); TL: Nagy-völgy V. 19. (1 pár); TL: Vermes 1983. I. 14. (25 pl.); TL: I. 18. (11 pl.); TL: Vállós-tanya III. 7. (4 pl.); SZD: Cin-forrás III. 14. (4 pl.); SZD: Pecódók-oldal III. 14. (1 pár); SZD: IV. 14. (M); SZD: Homokbánya VIII. 12.; SZD: Tipászó-tanya 1984. IV. 17. (2 pár); TL: Vállós-tanya VI. 5.; SZD: 1985. II. 4. (6 pl.); TL: Halastó II. 11.; SZD: III. 11. (14 pl.); B: IV. 1. (1 pár); B: Róna-bérc IV. 9. (1 pár); SZD: Szederjes IV. 13. (3 pl.); V. 6. (2M+F); SZD: Cin-forrás V. 7. (2 pár), V. 9. (1 pár); SZD: Kesz-ortvány V. 12. (3 pár); SZD: Domonkosi-völgy V. 29. (2 pár).

Carduelis flavirostris (L.) - téli kenderike: Télen néha felbukkan. TL: Vállós-tanya 1983. II. 3. (30-40 pl.).

Serinus serinus (L.) - csicsörke: Szórványosan találok vele. SZD: 1982. V. 1.; TL: V. 19.; SZD: 1984. IV. 17. (3 pl.); TL: Vállós-tanya VI. 5.; SZD: Kő-megi-verő 1985. V. 9. (2M); TL: Kossuth-utca V. 11. (M); SZD: Domonkosi-völgy V. 16.; SZD: Csordakút V. 27., V. 29. (M).

Pyrrhula pyrrhula (L.) - süvöltő: Rendszeres téli vendég, de tömeges előfordulását még nem észleltem. SZD: Szőke-tanya 1983. XI. 17. (F); SZD: Kő-megi-árnyék XII. 6.; SZD: Csordakút (M+F); SZD: Kesz-ortvány 1984. I. 16. (1 pár); SZD: Pecódók-oldal II. 17. (3F+3M); SZD: II. 23. (3 pl.); SZD: Szederjes XII. 10. (6 pl.); SZD: Vajdavár 1985. I. 24. (F); SZD: Sótér-lápa I. 24. (6F); TL: Szék-fő II. 20. (8-10 pl.); TL: Vállós-tanya II. 26. (3 pl.); BE: Itatókút II. 28. (6 pl.).

Fringilla coelebs L. - erdei pinty: Közönséges, állandó faj, gyakori fészkelő. SZD: Domonkosi-völgy 1982. V. 1. (M); B: Bükk-tető XII. 18.; TL: Horvátné-völgye 1983. I. 14. (2 pl.); TL: Vermes I. 19.; SZD: Kő-hegy II. 27.; SZD: Domonkosi-völgy III. 14.; BE: Itatókút V. 5.; TL: Kis-kő V. 9. (M); TL: Remete-tó IX. 13.; SZD: Kő-megi-verő XI. 22.; TL: Nagy-völgy 1984. II. 22. (50-60 pl.); SZD: Kőalja-hegy III. 27.; BE: Vár-hegy 1985. II. 2. (M); TL: Debornya II. 11. (2 pl.); TL: Szék-völgy II. 20.; TL: Nagy-völgy III. 26. (2 pl.); TL: Vaskapu III. 29. (3 pl.); B: Jónyíre-alj IV. 1.; TL: Táborláb-hegyese IV. 25.; SZD: Csordakút V. 27.

Fringilla montifringilla L. - fenyőpinty: Szórványos téli vendég. SZD: 1983.

II. 12. (7 pl.); TL: Futyó-tető III. 14. (8-12 pl.); TL: Nagy-völgy 1984. II. 22.; BE: Vár-hegy 1985. II. 2.; TL: Leleszi-patak II. 11. (1 pár); SZD: II. 12. (4 pl.).

Emberiza citrinella L. - citromsármány: Gyakori fészkelő, télen vegyes csapatokban kóborol. SZD: Cin-forrás 1982. V. 1.; FE: Répa-völgy IX. 16. (6 pl.); SZD: Domonkosi-völgy XII. 3. (2 pl.); TL: Vermes 1983. I. 26. (30-40 pl.); TL: Vállós-tanya II. 3. (60-70 pl.); TL: Remete III. 7. (4-5 pl.); BE: Nagy-kő III. 12. (M); BE: Itatókút V. 5. (2 pl.); TL: 1984. II. 22. (60-70 pl.); SZD: Hajagos-völgy IV. 17.; SZD: Kő-hegy X. 30. (20 pl.); TL: Vermes 1985. I. 24. (30-40 pl.); BE: Paraszt-tagi-völgy II. 2. (F); BE: Vár-hegy II. 2. (16 pl.); SZD: Cin-forrás III. 5. (5 pl.); TL: Pataj III. 5. (5 pl.); B: Róna-bérc IV. 1. (2 pl.); TL: Vállós-kert IV. 25. (M); TL: Völgyi-szarvas-kő IV. 25. (1 pár); SZD: Kő-megi-verő V. 9. (1 pár); SZD: Cin-forrás-verő, V. 14. (fészek, 4 fiókával).

Emberiza cia L. - bajszos sármány: Ritkán tűnik fel. TL: Remetei-tó 1983. I. 28.; SZD: Domonkosi-völgy XII. 5.; SZD: Kő-hegy XII. 6.

ÖSSZEFOGLALÁS

Az általam vizsgált terület a Heves-Borsodi dombságnak csak egy kicsi, de igen jellemző része. Az itt található fajok sok hasonlóságot mutatnak a Bükk és a Mátra fajjaival. Számomra meglepő, hogy a máshol oly gyakori balkáni fakopáncs miért hiányzik a faunából? Ürvedetes viszont a hollók térhódítása, amit elősegít a sztrichnines mérgezések beszüntetése és az alkalmas fészkelőhelyek (öreg erdők) nagy száma. Ez a dolgozat a 98 fajjal korántsem teljes, de a bizonytalan adatokat és megfigyeléseket mellőztem.

IRODALOM

- BÁLDY-HORVÁTH-FARKAS-KEVE-PÁTKAI-SZIJJ-VERTSE (1958): Aves-Madarak. Magyarország állatvilága. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- HARASZTHY L. (1984): Magyarország fészkelő madarai. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest.
- KEVE A. (1984): Magyarország madarainak névjegyzéke. Akadémiai Kiadó, Budapest. Magyar Közlöny: 1982. március 15. 14. sz.
- MATYIKÓ T. (1984): Egy kis táj madárvilága. Búvár, 34: 214-215.
- MATYIKÓ T. (1985): Téli madárcsapatok Tarnalelesz környékén. Madártani tájékoztató, 19.
- MATYIKÓ T. (1985): Az erdei szürkebegy (*Prunella modularis*) áttelelése. Aquila, 92: 296.
- PETERSON R. T. MOUNTFORT, G. - HOLLOW, P. A. D. (1977): Európa madarai. Gondolat Kiadó, Budapest.

MATYIKÓ Tibor
H-3259 SZENTDOMONKOS
Szabadság ut 158.